

Lagring og håndtering av personopplysninger i forskning ved UiB

Jannicke Igland, 26.04.2019

UNIVERSITETET I BERGEN

GDPR (General Data Protection Regulation)

- EU's personvernforordning trådte i kraft 20.juli 2018
 - Sett med regler for behandling av personopplysninger som gjelder for hele EU/EØS
 - Inkludert i ny norsk personopplysningslov i 2018
- Større ansvar for virksomheten som behandler personopplysninger og større rettigheter for den registrerte
 - Behandlingsansvarlig institusjon må selv vurdere lovligheten i behandlingen av personopplysninger og iverksette strukturelle tiltak for å sikre personvernet

Personopplysninger

- «enhver opplysning om en identifisert eller identifiserbar fysisk person» (GDPR artikkel 4 nr. 1)
- Generelle personopplysninger:
 - Navn, fødselsnummer, bilde, video, lydopptak, epost-adresse, fingeravtrykk, bilnummer
- Særlige kategorier av personopplysninger (tidligere sensitive personopplysninger):
 - personopplysninger om «rasemessig eller etnisk opprinnelse, politisk oppfatning, religion, filosofisk overbevisning eller fagforeningsmedlemskap, samt behandling av genetiske opplysninger og biometriske opplysninger med det formål å entydig identifisere en fysisk person, helseopplysninger eller opplysninger om en fysisk persons seksuelle forhold eller seksuelle orientering», ref GDPR artikkel 9.

GDPR - Konsekvenser for forskning ved UiB

- Konsesjonsplikt opphører, men prosjekt som behandler personopplysninger skal fortsatt meldes til NSD (minst 30 dager før prosjektstart)
 - Unntak for helseforskningsprosjekt med REK-godkjenning
- Helseforskningsprosjekt skal fortsatt søke REK
- Andre prosjekt som behandler helseopplysninger uten samtykke fra den registrerte skal søke REK om dispensasjon fra taushetsplikten
- Prosjektleder skal alltid vurdere om det er behov for å gjennomføre en personvernkonsekvensutredning (DPIA)
 - Rådføringsplikt med personvernombud (unntatt for helseforskningsprosjekt med REK-godkjenning)

Personvernportalen og RETTE

- Personvernportalen: <https://uib.no/personvern>
 - Alt du trenger å vite om behandling av personopplysninger i forskning ved UiB
 - Er under utvikling, men tilgjengelig
- RETTE: Portal der alle forskningsprosjekt som behandler personopplysninger ved UiB skal registreres
 - Er under utvikling og ikke tilgjengelig enda
 - Implementeres juli/august 2019
 - Henter automatisk inn opplysninger om alle prosjekt der UiB er forskningsansvarlig institusjon fra Cristin og NSD
 - Prosjektleder må deretter supplere med ekstra informasjon

SAFE

- **Sikker Adgang til Forskningsdata og E-infrastruktur**
- UiB sin løsning for lagring og analyse av forskningsdata som inneholder personopplysninger
- Oppfyller sikkerhetskriterier gitt i «Norm for informasjonssikkerhet i helse- og omsorgstjenestene» (Normen)
- Informasjonsside: <https://it.uib.no/SAFE>
- E-læringskurs i MittUiB

Opprette prosjektområde i SAFE

- Prosjektleder (eller prosjektkoordinator) oppretter sak i IT-avdelingen sitt system for brukerstøtte:
<https://bs.uib.no/>
- Oppgi informasjon om:
 - Navn, brukernavn og mobilnummer for alle som skal ha tilgang
 - Navn på prosjekt og REK-nummer dersom REK-godkjent prosjekt
 - Programvare som ønskes tilgjengelig (f.eks. statistikkprogrammer eller verktøy for kvalitativ analyse)
- Prosjektleder (eller prosjektkoordinator) blir systemeier for prosjektområdet og må godkjenne eventuelle nye personer som skal ha tilgang

Installasjon av nødvendig programvare

- For å kunne logge på sikker server må du først installere programmet Cisco AnyConnect
 - Dersom du har klientdriftet PC finner du dette i Software Center
 - Dersom du har privat PC finner du programvaren her:
<https://tjinfo.uib.no/program/>
- Du trenger også programmet Remote Desktop Connection (Norsk: Tilkobling til eksternt skrivebord)
 - Skal allerede være installert dersom du har Windows-PC
 - Må installeres dersom du har Mac

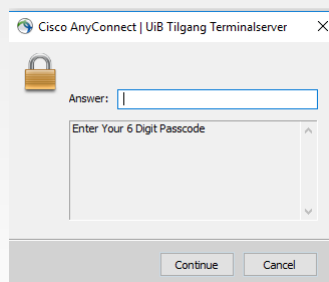
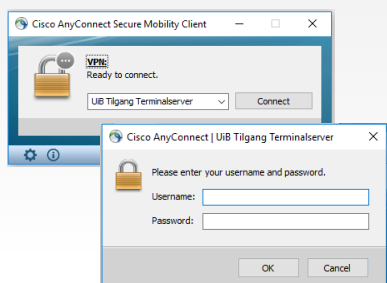
To-trinns pålogging

1. Pålogging til SAFE-systemet via programmet Cisco AnyConnect
2. Pålogging til riktig server via Remote Desktop Connection (Eksternt skrivebord)

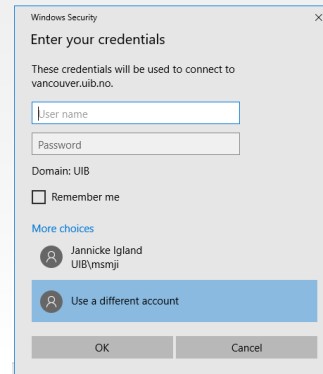
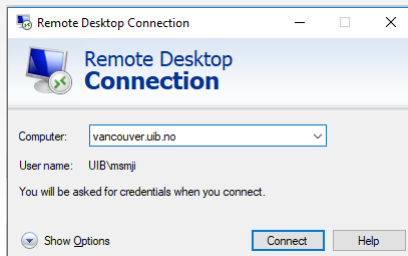
Trinn 1: Cisco AnyConnect

- Start programmet Cisco AnyConnect, trykk «Connect» og skriv inn ditt vanlige brukernavn og passord ved UiB
- Skriv inn engangskode som du mottar på din mobiltelefon:

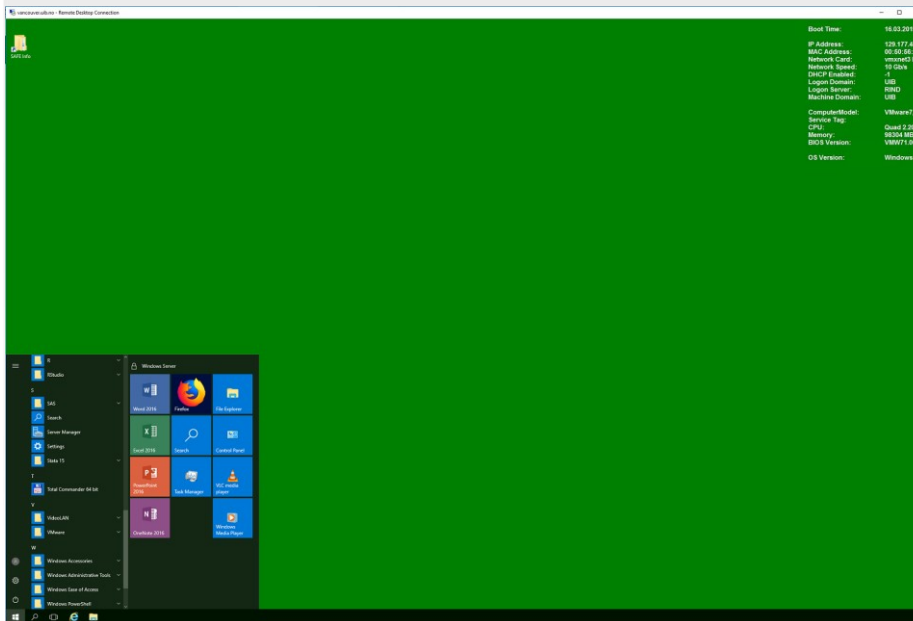

Trinn 2: Remote Desktop Connection

- Start programmet «Remote Desktop Connection», skriv navnet på SAFE-serveren (f.eks. vancouver.uib.no) og trykk «Connect»
- Skriv inn brukernavn og passord på nytt:

SAFE terminalvindu

Filsluse

- Filer kan flyttes inn og ut av server via filsluse
- Sluse ut av server:
 - Filer blir zippet og kryptert med passord på vei ut av serveren
 - Passordet finner du inne på serveren
 - Filer som tas ut skal ikke inneholde informasjon som gjør det mulig å identifisere individer
 - All trafikk ut av serveren blir logget (systemeier har tilgang til logg)

Spørreskjema på papir

- Utfylte spørreskjema på papir kan også inneholde sensitive personopplysninger
 - Må oppbevares innelåst med to sperrer (f.eks. låst arkivskap på låst kontor)
 - Bedre alternativ: Scanne og lagre pdf-dokument på SAFE-server og deretter makulere papirskjema

Elektronisk spørreskjema

- UiB har lisens på spørreskjemaverktøyet SurveyXact
 - Kan brukes til å lage elektroniske spørreskjema som fylles ut via nettleser
 - Data fra utfylte skjema lagres som ferdige datasett på sikker server hos Rambøll (Format: CSV, SAS, SPSS)
 - Må overføres til SAFE-server i etterkant
 - Det blir arrangert gratis kurs i SurveyXact ved UiB
- IT-avdelingen ved UiB holder også på med å utvikle et elektronisk spørreskjemaverktøy der data blir lagret direkte på SAFE-server

Koblingsnøkkel

- I forskningsfiler skal direkte identifiserende personopplysninger som navn og personnummer erstattes med en prosjekt-id
- Filen som inneholder kobling mellom prosjekt-id og direkte identifiserende opplysninger (koblingsnøkkel) skal lagres på SAFE-server, separat fra forskningsfilene
 - Kun 1-2 personer bør ha tilgang til mappen der koblingsnøkkelen ligger

Sikker overføring av data til og fra UiB

- Av og til er det behov for å gi tilgang til forskningsdata til andre forskere
 - Førstevalget bør være å lagre på SAFE-server og gi andre tilgang til data der
 - Noen ganger er det likevel behov for å utlevere data direkte
- Data som inneholder sensitive persondata skal ikke sendes på epost eller flyttes vha ukrypterte minnepinner
- IT-avdelingen har utviklet en sikker fildelingstjeneste som kan brukes: <https://ellis.uib.no/>
 - Genererer en link som du kan sende på epost til personen som skal ha tilgang til filen
 - Send passord i SMS (ikke i samme epost som linken til filen!)

